

УЖГОРОД

НА СЕСІЇ МІСЬКОЇ РАДИ ПІДТРИМАЛИ ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ ТА ВИДІЛИЛИ ДЛЯ ЦЬОГО ДОДАТКОВЕ ФІНАНСУВАННЯ

На черговій сесії Ужгородської міської ради, яка відбулася у четвер, 8 серпня, депутати розглянули понад пів сотні питань порядку денного. Серед проголосованих рішень – підтримка Збройних Сил України та виділення для цього додаткового фінансування, питання соціального напрямку, зокрема щодо надання одноразової матеріальної допомоги членам сімей загиблих/померлих Захисників України та допомоги ужгородцям на лікування, міські цільові програми, спрямовані на підтримку молоді Ужгорода, обліку об'єктів культурної спадщини міста, розвитку фізичної культури та інші, важливі для забезпечення життєдіяльності міста питання.

Також перед початком роботи сесії міський голова Богдан Андрійв за активну участь та вагомий внесок у розвиток фізичної культури і спорту в місті Ужгород, високий професіоналізм, активну життєву позицію та пропаганду здорового способу життя вручив подяку Ужгородській міській ради бронзовому призеру чемпіонату України з боксу серед юнаків 2010 – 2011 р.н. Михайлу Данилу. За видатні досягнення з боксу Михайлу вручили посвідчення кандидата у майстри спорту України з боксу. Також подякою нагородили тренера Михайла – Олексія Піценка.

Детальніше про роботу сесії Ужгородської міської ради – у наступному номері газети «Ужгород»

ВІЙСЬКОВИЙ РЕКРУТИНГ. У ЧОМУ ВІН ПОЛЯГАЄ?

Головний принцип військового рекрутингу – людина має принести користь у війні, наблизити перемогу шляхом добровільної мобілізації з можливістю самостійно обрати (!) військову частину, в якій вона бажає проходити військову службу, опанувати військову спеціальність та залучитися на відповідну посаду.

Запрошуємо до військової частини А7369 – це ужгородський батальйон територіальної оборони, який потребує стійких та витривалих справжніх патріотів, які бажають стати на захист нашої Батьківщини поруч із побратимами-закарпатцями!

Які переваги має громадянин України, який залучається до служби добровільно?

Це служба за контрактом та по мобілізації, відтак, людина, враховуючи свій цивільний досвід та побажання, може податися на конкретну посаду в конкретній частині. Крім того, це можливість здобути додаткову освіту, споріднену з цивільною. Належне майнове та своєчасне і достойне грошове забезпечення, врахування сімейних обставин кандидата, стану здоро-

в'я та якостей людини. Ми проведемо вас від першої співбесіди до обраного підрозділу, надамо усі необхідні відповіді, підготуємо документи, познайомимо з побратимами!

Запрошуємо до нас та разом здобудемо перемогу! Слава Україні! **Моб. тел.: 063-638-29-38; WhatsApp, Telegram.**

Інформація – із офіційного сайту Ужгородської міської ради

УСІ ЗІБРАНІ НА БЛАГОДІЙНОМУ ЗАБІГУ ВНЕСКИ ПЕРЕДАДУТЬ НА ПОТРЕБИ АВІАЦІЙНИХ БРИГАД ВПС УКРАЇНИ

TOP GUN UZHGOROD – благодійний забіг на підтримку підрозділів Повітряних сил ЗСУ відбувся 4 серпня в обласному центрі Закарпаття. Символічно, що саме цього дня в Україні відзначають День Повітряних сил ЗСУ.

Ужгородці та гості міста долали дві дистанції – 2,2 км та 5,8 км, можна було долучитися до забігу й онлайн. Серед учасників – і міський

голова Богдан Андрійв, заступник міського голови Іван Завидняк, начальниця управлін-

ня у справах культури, молоді та спорту міськради Алла Чернобук, військові, працівники патрульної поліції.

Забіг в Ужгороді став другим у серії забігів на авіаційну тематику, перший провели у Хусті, наступною прийме естафету Іршава.

Метою забігів TOP GUN є привернення уваги небайдужих активних людей до потреб військової авіації, а також збір коштів на підтримку підрозділів Повітряних Сил ЗСУ. Усі зібрані реєстраційні внески передадуть на потреби авіаційних бригад ВПС України.

Захід в Ужгороді організувала бігова спільнота «Іршава – біговий клуб» за підтримки Закарпатської обласної державної адміністрації, Ужгородської міської ради, Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, партнерів.

РОБОТИ З АСФАЛЬТУВАННЯ ВУЛИЦІ ПЕТРА ЛІНТУРА В УЖГОРОДІ –

Спільними зусиллями, зокрема завдяки підтримці особисто Віктор Микита – голова Закарпатської ОДА, та Ужгородської міської ради – депутатського корпусу, працівників структурних підрозділів, комунальних підприємств, вдалося вирішити проблему зі зливовою каналізацією та дорожньою інфраструктурою у цьому густонаселеному мікрорайоні Боздош.

Нагадаємо, у серпні 2023 року депутати Ужгородської міської ради на позачерговій сесії підтримали виділення коштів на будівництво магістрального самопливного колектора дощової каналізації діаметром 800 мм на вулицях Юлія Ревая, Олександра Хіри та Петра Лінтура. Того ж місяця, за інформацією департаменту міської інфраструктури, розпочали роботи із будівництва колектора.

Після облаштування системи зливоприймачів для відведення дощової води, на вулиці Петра Лінтура асфальтують покриття, облаштовують тротуарні доріжки.

Тривають також і підготовчі роботи до асфальтування вулиці Олександра Хіри.

на завершальному етапі

Слухання проєкту містобудівної документації «Внесення змін в детальний план території, обмеженої площею Кирила і Мефодія, вулицями Минайською, 8 Березня (до № 19), 30Ш 12 та 15 та вулицею Марії Заньковецької», днями відбулися в Ужгородській міській раді.

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ ПРОЄКТУ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

відбулися в Ужгородській міськраді

окремих територій, а також зміни намірів концепції забудови певних територій.

Зокрема, на приватній земельній ділянці, розташованій між СК «Юність» та тенісними кортами, власник території виявив бажання замінити автостоянку на житловий комплекс з підземним паркінгом, дитячим та спортивним майданчиками.

На іншій земельній ділянці, яка розміщена між територією парку та ТЦ «Сільпо», пропонується змінити концепцію раніше узгодженої забудови, а саме, збільшити відступ початку лінії забудови від межі парку (збільшити так звану буферну зону) і водночас збільшити висотність каскадної забудови із 7-ми до 9-ми поверхів.

Під час обговорень заслухали представників громадськості, які звертали особливу увагу на неприпустимість втручання у сформовану територію парку. Також врахували зауваження представників громадськості про необхідність збільшення території зелених насаджень на 5 % від раніше визначеної у чинній містобудівній документації.

Замовник містобудівної документації зазначив, що територія парку ніяким чином не змінюється проєктом містобудівної документації, яка представлена до обговорення. Крім того, обговорили плани про наміри майбутнього інвестування забудовниками навколишніх територій у благоустрій парку тощо. Проте це питання є предметом окремої процедури та окремої проєктної документації, яка буде обговорюватися на інших громадських слуханнях.

За результатами громадських слухань замовник містобудівної документації прийняв рішення врахувати всі озвучені зауваження громадськості

до проєкту містобудівної документації.

Більшістю голосів на слуханнях прийняли резолюцію схвалити проєкт містобудівної документації, який включає в себе звіт про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки «Внесення змін в детальний план території обмеженої площею Кирила і Мефодія, вулицями Минайською, 8 Березня (до № 19), 30Ш 12 та 15 та вулицею Марії Заньковецької» із врахованими зауваженнями громадськості.

Проєкт рішення про затвердження містобудівної документації внесуть у подальшому на розгляд сесії Ужгородської міської ради.

Як інформує управління містобудування та архітектури міськради, внесення змін у чинну містобудівну документацію викликане зверненнями до Ужгородської міської ради суб'єктів господарювання (власників та користувачів об'єктів нерухомого майна, розташованого в певному кварталі) щодо їх намірів змінити види функціонального використання

Представники Ужгородського міського центру соціальних служб департаменту соціалістики та служби у справах дітей міської ради разом із медиками центру ПМСД взяли участь у робочій онлайн-зустрічі щодо технології, організації та впровадження послуги "Раннє втручання".

Послуга "Раннє втручання" – те, що варто спробувати, якщо у вас маленька дитина і ви шукаєте допомоги для її розвитку, навчання, побудови її відносин із родиною, соціумом та світом. Це супровід сімей, які виховують малюків із порушенням розвитку: підтримка родини в подоланні кризи, розвиток дитини в природному середовищі та повсякденних активностях, рання інклюзія і сприяння адаптації дитини до дитячого садочка тощо.

В Ужгородській громаді ця послуга працює, власне тому лікарі центру ПМСД разом із службою у справах

ПОСЛУГА "РАННЄ ВТРУЧАННЯ" – ТЕ, ЩО ВАРТО СПРОБУВАТИ, ЯКЩО У ВАС МАЛЕНЬКА ДИТИНА

дітей та Ужгородським міським центром соціальних служб міської ради зібралася, щоб удосконалити міжсекторну взаємодію з працівниками Львівського відділення раннього втручання центру надання соціальних та реабілітаційних послуг «Джерело» й відділення раннього втручання в Ужгороді. Учасники домовилися у випадку виявлення родин, які потребують послуги раннього втручання, забезпечувати їх інформацією щодо можливостей отримання соціально-медичної підтримки у профільних закладах нашої громади.

Ця зустріч відбулася у межах проєкту, який реалізується Дитячим фондом

ООН (ЮНІСЕФ) разом із Львівським центром соціальних послуг і реабілітації «Джерело», який реалізується у 20 громадах Львівської, Волинської та Закарпатської областей за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини (BMZ) через державний банк розвитку KfW в рамках національної програми ЮНІСЕФ «Кращий погляд для кожної дитини».

За додатковою інформацією щодо особливостей розвитку в дітей можна звертатися як ужгородцям, так і ро-

динам ВПО, а також і жителям інших районів Закарпатської області до Ужгородського відділення раннього втручання за адресою вул. 8-го Березня, 46 за тел.: 099 536 11 95 (приймодзвінків – вівторок і четвер із 10:00 до 12:00). Такі відділення в нашій регіоні діють також у Сваляві та селищах Міжгір'я й Дубове.

ФОТОФАКТ

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 30 пакетів із необхідними речами для немовлят;
- 50 пакетів із продуктивними наборами;
- 100 пакетів із гігієнічними наборами.

Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 2100 одиниць).

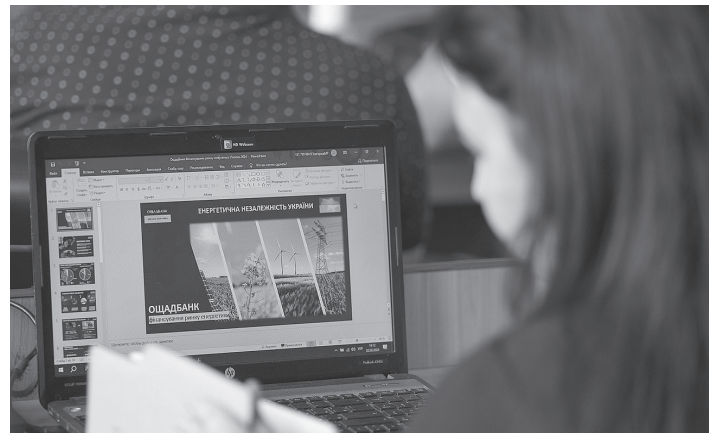
Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen/Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovupne.com.ua/>

ПОСИЛИТИ ЕНЕРГЕТИЧНУ СТІЙКІСТЬ ГРОМАДИ

допоможуть державні програми енергоефективності

Як бізнес може отримати фінансову підтримку для проєктів з енергоефективності – про це йшлося на зустрічі у міській раді. Тут представникам бізнесу Ужгорода презентували фінансові програми для підвищення енергонезалежності.

На захід, який організувало управління економічного розвитку міста, запросили представників чотирьох державних банків, які задіяні в урядовій програмі – «Ошадбанку», «ПриватБанку», «Укргазбанку», «Сенс Банку», а також постачальників альтернативних джерел електроенергії – ТОВ «ПРОСО Енерджі», ТОВ «ЕКО ВОЛЬТ», ТОВ «СОЛАРНІ ЕНЕРГЕТИЧНІ СИСТЕМИ» (СОЛЕНСІ), ТОВ «Ем Джі Груп».

Хоча зараз ситуація в енергосистемі стабілізувалася, вона залишається складною, а вже пошкодження енергосистеми значні. Громаді потрібно підготуватися до осінньо-зимового періоду, а посилити енергетичну стійкість допоможуть державні програми енергоефективності, зазначив на початку зустрічі міський голова Богдан Андрійв. Участь у заході взяли заступники міського голови Іван Завидняк та Михайло Маргіта, секретар міської ради Ігор Чорній, які також підкреслили, що завдяки урядовим програмам бізнес зможе реалізувати енергетичні проєкти різної складності для стабіль-

ної роботи своїх підприємств.

Для забезпечення енергонезалежності підприємці можуть скористатися програмою «Доступні кредити 5-7-9%». За отримані кошти можна придбати і встановити газотурбінні, газопоршневі чи біогазові установки.

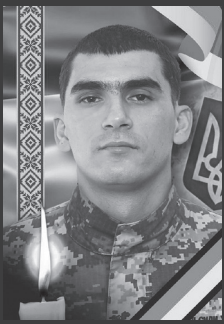
Про умови, які пропонують банки, детально розповіли представники цих установ. Зазначалося також, що завжди викликом для бізнесу була наявність застави. Зараз на відновлення енергетики заставою буде саме обладнання, яке бізнес купує. Це може значно спростити процес отримання кредиту і робить його доступнішим для більшої кількості підприємців.

Постачальники альтернативних джерел електроенергії поінформували присутніх про обладнання, яке можуть придбати підприємці, його переваги, як правильно підібрати та грамотно експлуатувати альтернативні джерела енергії.

Більше дізнатися про програми й умови кредитування підприємцям допоможуть фахівці банківських установ, детальна інформація є і на офіційних сайтах банків.

УЖГОРОД У ЖАЛОБІ...

В Ужгороді 2 серпня попрощалися із 34-річним захисником, солдатом Владиславом Амітом. Захищаючи Батьківщину, гранатометник стрілецького спеціалізованого батальйону загинув 23 липня 2024 року.

Прощалися із воїном на набережній Незалежності. Віддати шану військовому прийшли близькі та рідні, друзі, міський голова Богдан Андрійв, військові, містяни.

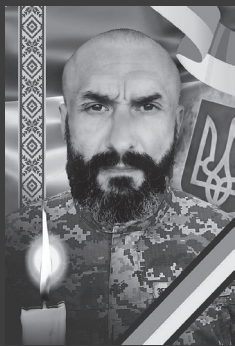
Від головнокомандувача ЗСУ генерала Олександра Сирського зачитали пам'ятний лист на знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах Збройних Сил.

Після заупокійної літургії жалобна хода пройшла до Пагорба Слави. Там Владислава Івановича Аміта поховали із військовими почестями.

У захисника залишилися дружина та двоє дітей, брат.

Вічна пам'ять і шана воїну!

В останню земну дорогу в обласному центрі 3 серпня провели 47-річного захисника, військовослужбовця 128-ї

Чин похорону та прощання відбулися на кладовищі Кальварія. Вшанувати воїна прийшли рідні та близькі, міський голова Богдан Андрійв, військові, містяни.

Поховали Івана Івановича Дору з військовими почестями на Пагорбі Слави.

Вічна пам'ять і шана!

В Ужгороді у вівторок попрощалися із 53-річним захисником – солдатом, стрільцем Миколою Шестераком.

Чин похорону відбувся на набережній Незалежності. Віддати шану військовому прийшли рідні та близькі, міський голова Богдан Андрійв, військові, містяни.

Від головнокомандувача ЗСУ генерала Олександра Сирського зачитали пам'ятний лист на знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах Збройних Сил.

Після заупокійної літургії жалобна хода пройшла до Пагорба Слави. Там Миколу Миколайовича Шестерака поховали із військовими почестями.

Вічна пам'ять і шана воїну!

В Ужгороді 7 серпня попрощалися із захисником, сержантом Нацгвардії України Олександром Цибином.

Олександр Іванович Цибики народився 25 грудня 1985 року в Мукачеві. Мама виховувала його одна, однак рано покинула цей світ, ще коли Олександр був школярем. Навчався у місцевій школі №2, згодом у Мукачівському технологічному інституті на економічному факультеті.

Любов до рідної землі, людей спонукали Олександра Цибику стати на захист Вітчизни ще у 2015 році – служив у Слов'янську на Донеччині. Потім була служба у військовій частині Нацгвардії в Ужгороді, а під час повномасштабного вторгнення росії в Україну переведений у підрозділ Нацгвардії за межами області.

Життя Олександра Цибики обірвалося 2 серпня 2024 року під час виконання військового обов'язку.

Прощалися із воїном на набережній Незалежності. Віддати шану полеглому прийшли рідні та близькі, міський голова Богдан Андрійв, нацгвардійці, містяни.

Пам'ять про Олександра житиме серед рідних, друзів, побратимів... Його самовідданість та сміливість залишаться прикладом для наступних поколінь, нагадуючи про важливість боротьби за свободу та справедливість.

Після заупокійної літургії жалобна хода пройшла до Пагорба Слави. Там Олександра Цибику поховали з військовими почестями.

У захисника залишилася донька.

Вічна пам'ять і слава воїну!

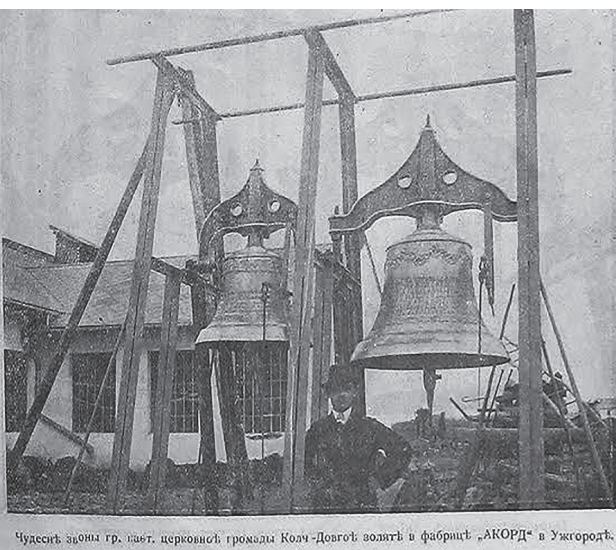

Біля залізничного вокзалу Ужгорода, на нинішній вулиці Станційній, колись діяла потужна ливарня відомої у краї та за його межами фабрики дзвонів «Акорд». У 1920-1940-х роках там виливали дзвони, які славилися чистотою металу та звуку. Тоді фабрика давала на них десятирічну гарантію, однак вони прекрасно звучать і нині. Перевірити це може кожен ужгородець, варто лише, проходячи повз греко-католицький кафедральний собор, прислухатися до звуків його дзвонів, три з яких (вони навіть мають імена: Марія, Петро, Миколай) були відлиті саме на «Акорді». Зараз ми розкажемо вам усе про це підприємство, а допоможуть нам у цьому старі газети та нащадки власників фабрики.

Почати, мабуть, варто з нагадування, що церкви сучасного Закарпаття за роки Першої світової війни майже зовсім лишилися без дзвонів. Їх реквізували на потреби війни, простіше кажучи, вивозили на ливарні, розбивали й переплавляли на гармати й набої. Саме через це нині в наших церквах дуже рідко можна побачити справді старовинні дзвони. Фактично в перші повоєнні роки церкви масово були «німими». В тодішніх газетах ця тема піднімалася постійно. Писали, що в праському парламенті депутати вимагають повернення реквізованих дзвонів, які досі лежать у віденському арсеналі. Мовляв «мадярської міністерії уже удалося досягнути видачу зареквірованих звоновъ із сель Угорщини», коли ж дійде черга до Підкарпатської Русі?

Словом, то були часи, максимально благодатні для відкриття фабрики дзвонів. На території краю вже працювала одна дуже потужна й відома ливарня. Розташовувалася вона в Малих Геївцях і належала знаному Ференцу Еґрі. Однак його підприємство не могло забезпечити усіх потреб краю, до того ж частіше за все там відливали дзвони для римо-католицьких та реформатських церков (всього нині на території краю збереглося 66 дзвонів Еґрі). Саме з ливарні у Малих Геївцях, можна сказати, почалася

Чудські збона гр. лавст. церковної громади Кош-Довгої волості в фабриці «АКОРД» в Ужгороді.

«Акорд», 1928 рік. У центрі (в кепці) – Степан Галада, дитина біля нього – син Степан, хресним батьком якого був Августин Волошин. Другий зліва – Федір Ганич

історія ужгородського «Акорду», бо обидва його головних спеціалісти – Степан Галада і Федір Ганич – навчалися й працювали саме там.

Кілька років тому онук Степана Галади – теж Степан Галада – розповів нам, що серед його предків були не один, а два майстри з виготовлення дзвонів. Першим став прадід Дьордь Байза, котрий працював у відомій будапештській ливарні Йозефа Поздеха (будинок Поздеха у центральній частині Будапешта на вул. Легел 8, у дворі якого працювала ливарня, зберігся донині). Там на фасаді досі видно барельєфи з сюжетами лиття дзвонів, а ще висить меморіальна дошка на честь лауреата багатьох світових виставок і державних нагород Йозефа Поздеха). Дьордь Байза з родиною проживав навпроти цього будинку. Він був майстром на підприємстві і за Йозефа Поздеха, і згодом за керівництва його зятя Яна Турі, і потім, коли у 1909-му будапештську ливарню викупив Ференц Еґрі.

Саме на це підприємство у 1910-му й прийшов на навчальну практику молодий чоловік Іштван Галада. Він народився 3 липня 1882-го у селі Гринчаровці біля Трнави (Словацьчина) у багатодітній родині. Як він потрапив на практику до будапештської ливарні Еґрі, до кінця невідомо, однак рідні знають, що працював там Іштван до 1913-го, отримавши по завершенні рекомендаційний лист, написаний власноруч Ференцом Еґрі. У 1914-му Еґрі продав свій завод у Будапешті, а Іштван Галада був мобілізований, брав участь у боях на угорсько-сербському фронті, де й отримав поранення в плече. Його демобілізували у 1915-му, а наступного року Іштван закінчив курс механіки й ливарництва у технічному училищі Братислави. Після цього він знову поїхав на роботу до Ференца Еґрі, цього разу – до Малих Геївців. Туди ж із Будапешта переїхала частина тамтешніх майстрів, серед яких був і Дьордь Байза. Дьордь мав доньку Ілону, в яку й закохався Іштван Галада. Пара побралася у 1919 році.

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ФАБРИКА ДЗВОНІВ «АКОРД»

Там же, на підприємстві Ференца Еґрі, навчився ливарній справі інший засновник «Акорда» – Федір Ганич. Він народився у Коритнянах, як старший син у 12-річному віці був відправлений до ливарні Еґрі на навчання, потім там же і працював.

Історія замовчує, як Федір Ганич і Степан Галада вирішили заснувати власну справу – фабрику дзвонів «Акорд». Точніше, відомості стосовно цього дуже різняться. Нашадки Ганича були впевнені, що саме він створив фабрику, в одному з журналів йдеться про директора й акціонера Галаду, в іншому журналі читаємо про двох директорів – Ганича й Галаду, а деякі джерела взагалі називають власником «Акорда» Августина Волошина. Правда ж полягає у тому, що фабрика була створена акціонерним товариством, а серед акціонерів і справді були Августин Волошин, «Подкарпатський банк», товариство «Унія», Федір Ганич, Степан Галада та інші – всього 30 акцій по 10 тисяч корун номінальної вартості. Неясно лише, коли саме ливарі підприємства Ференца Еґрі були запрошені до цієї справи. Не до кінця визначеним є навіть рік створення «Акорду», бо ж онук Степана Галади у документах бачив 1919-ий, тоді як у журнальних статтях всюди значиться 1924-ий.

В одній із таких статей в журналі «Місяцеслов» читаємо: «При Ужгородській залізничній станції кожному впадає в очи красна модерна будова фабрики «Акорда». Ледва за 200 кроків от залізничної колії положена, тепло зустрічає кожного наблюдателя; своїм модерним зарядженням, машинерією, багатими складами всяких звонарських продуктів, педантною і совєстною обслугою, славною майстерскою роботою зав'язуючого Стефана Галади доказують, що сія фабрика поставлена є на високу, без конкуренційну рівень модерної звонарскої промисленности». Далі у тексті йдеться про те, що технічний управитель і акціонер Стефан Галада є одним з найславніших майстрів цілої республіки (мається на увазі Чехословацьчина), і коли звонарські твори виходять з його рук, то розношують повітряними хвилями «жертволюбимість» і достойно розповсюджують «небесним етером Слово Божое».

Першими два дзвони із залізною вежею замовили «Акорду» куратори з «Довгої-Колчави» (можливо, у назві мала місце друкарська помилка). Роботи були готові 29 квітня 1925 року і коли замовники на місці випробували дзвони, вони зазвучали так чисто й милозвучно, що в них аж сльози на очах виступили.

Про чистоту звучання «акордівських» дзвонів потім писали ще не раз. У певній мірі вона залежала від якості металу, з якого їх виливали. У різних джерелах згадується, що першокласну сировину фабрика замовляла з Англії та Америки, а кожен дзвін рівно на 77% складався з міді й на 23% – з цинку. Крім того, фабрика мала фахівця, котрий слідував за тим, аби дзвін видавав потрібний тон. За потреби він їхав до села-замовника, визна-

чав, які тони мають інші дзвони на церкві, а тоді радив, дзвін якого тону краще до них додати, аби загальне звучання було гармонійним. Якщо церковна громада замовляла дзвін із конкретним тоном, цей фахівець слідував, аби вилитий виріб відповідав потребам замовників. Останні забирали виріб лише тоді, коли його перед ними випробували і вони залишилися результатом задоволені.

Одна з реклам фабрики у пресі міжвоєнних років зазначала, що «Акорд» є першою руською фабрикою дзвонів, створеною «самими нашими людьми». Замовлення же просили надсилати до канцелярії на вулиці Капітульній, 11 (нині за цією адресою є будівля «Кванту»). Можливо, деякий час канцелярія справді діяла окремо від фабрики, однак більший період існування «Акорду» й адміністративні приміщення, й ливарня, і склад, і навіть квартири директорів розташовувалися на одній території біля залізничної станції. Спочатку там працювали всього 5 робітників, однак вже за рік замовлень стало стільки, що постійну й досить високооплачувану роботу отримали 18 майстрів.

Аби зрозуміти об'єми робіт фабрики, варто зазначити, що лише за перші 8 місяців своєї роботи вона відлила 68 дзвонів. Тільки на Закарпатті нині налічують близько ста збережених після років Другої світової війни й радянської боротьби за атеїзм виробів фабрики «Акорд», ще близько 50-ти можна знайти у храмах Угорщини та Словацьчини. Найдалі ж, за деякими даними, ужгородський дзвін подорожував до Палестини. Цікаво, що в жодних джерелах не зазначено, яким чином в ті часи перевозили важезні «акордівські» дзвони у віддалені села та з допомогою якої техніки піднімали їх у вежі церков чи дзвіниці. Лише одна фотографія зберегла момент монтажу дзвону і там видно, що задля того, аби внести його до церкви або дзвіниці, частину стіни по формі дзвону розібрали.

життя була для нього дуже болючою.

А що ж нині на місці «Акорду»? Можемо припустити, що територія районної лікарні ветеринарної медицини. Принаймні на це місце вказують старожили, там же розташована й стара, але добротна, двоповерхова будівля, яка могла бути тим самим адміністративним і житловим «модерним» приміщенням, про яке писали у міжвоєнних журналах.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
«Про Захід»

Унікальна фотографія, на якій видно територію «Акорду» після бурі, що пронеслася Ужгородом у вересні 1931 року й наробила багато шкоди

ЯК НАДАЮТЬ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ У ВІННИЦЬКІЙ ГРОМАДІ

показали представникам соціальної сфери двох західних областей країни

Працівники соціальної сфери Львівської та Закарпатської областей відвідали днями Вінницю, щоб ознайомитися, як надають соцпослуги у цій громаді, дізнатися більше про роботу департаменту соціальної політики міської ради, соціальних структур міста, а також громадських організацій соцспрямування. Участь у заходах взяв і директор Ужгородського центру соціальних служб департаменту соцполітики міської ради Іван Фленько.

Протягом двох днів делегації Львівської та Закарпатської областей знайомилися з роботою центру надання комплексної соціальної послуги «Життєстійкість», центру реабілітації «Гармонія» імені Раїси Панасюк, відокремленого підрозділу ГО «Справа Кольпінга в Україні» – «Родина Кольпінга» у місті Вінниця, релігійної місії «Карітас-Спес-Вінниця».

Посадовцям також розповіли про роботу Прозорих офісів Вінниці, два з яких надають зокрема і соціальні послуги, про роботу помічників ветеранів у Вінницькій громаді, адмінсервіс «Ветеран». Обговорили й послугу раннього втручання, яку реалізують у центрі реабілітації «Гармонія» імені Раїси Панасюк, асистента дитини, підтриманого та транзитного проживання, які здійснюють у співпраці з відокремленим підрозділом ГО «Справа Кольпінга в Україні» – «Родина Кольпінга» у Вінниці, розглянули особливості взаємодії Вінницької міської ради із громадськими організаціями у сфері підтримки сімей та осіб, які

перебувають у складних життєвих обставинах і потребують соціальної допомоги.

Візит відбувся у межах проекту, який реалізується Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) разом із Львівським центром соціальних послуг і ре-

білітації «Джерело» за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини (BMZ) через державний банк розвитку KfW в рамках національної програми ЮНІСЕФ «Кращий догляд для кожної дитини».

Ужгородський архітектор Ігор Броді за своє життя створив і втілює чимало архітектурних проєктів, однак у цій статті йтиметься не про них. Адже крім основної роботи, пан Ігор пише казки, цікавиться історією й малює ескізи для створення сувенірних солдатиків. За цими ескізами були відлиті з бронзи вже шість видів фігурок. Вони є частиною задуманого паном Ігорем масштабного проєкту – створити колекцію, яка ілюструвала би війни, що точилися на території сучасного Закарпаття в різні періоди історії.

Ми зустрічаємося з архітектором Ігорем Броді в тихому ужгородському сквері. Він приніс із собою велику кількість матеріалів, але починає з головного – витягує з екорторби металеву коробочку, в якій на м'якій підстилці з вати лежать вони – маленькі бронзові воїни. Наразі їх є шість – майстерно виконані, з деталями, які можна розглядати годинами.

«У кожній людини є призначення, – розпочинає розповідь Ігор Броді. – Але чоловіки завжди підсвідомо залишаються мисливцями й захисниками, тому нас так цікавлять зброя, солдатиками, ножі, риболовля тощо. Мене ця тема теж захоплює. Я давно задумав створити колекцію мікропам'ятників із десяти епох тисячолітньої військової історії нашого краю. Починаючи від битви Арпада проти Лаборця, монголо-татар проти воїнів угорського короля Бейли IV, османів проти Угорського королівства, продовжуючи битвами куруців (повстанців) проти лабанців (військ австрійського імператора Леопольда I), Першою світовою війною й завершуючи Другою світовою війною. У кожній із десяти епох має вийти колекція з десяти флагманських мікропам'ятників або бронзових чіпів (не люблю називати їх солдатиками).

Як бачите, почав я втілювати проєкт не з епохи приходу угорців на нашу землю, а зовсім випадково аж із четвертої задуманої

мною епохи – повстання 1703-1711 років під проводом Ференца Ракоці II. Сталося так, що мене запросили до ужгородського замку, в музей, на відкриття виставки, присвяченої історії цього повстання. Там була схема Довжанської битви куруців проти лабанців, і я собі подумав, що це виглядало би набагато цікавіше не у вигляді схеми, а зі зображеннями бійців – щоб можна було побачити, як виглядали тоді обидві армії. Сказав про це своєму товаришу Олександр Шпеніку, а він запропонував спробувати намалювати.

Мені було дуже цікаво над цим працювати, адже я розумів, що створюю образи не якихось там чужих хлопців, а реальних воїнів, котрі колись були тут, на цих вулицях, билися біля нашого замку. З шести готових фігурок три зображують куруців і так само три – лабанців. У кожного воїна є імена. Ось це – Ян Руснак зі села Гукливого, в гуні, постолі, із бойовою косою, яка, до речі, була дуже небезпечною зброєю. Ось це – валах Іон Попеску з Рахівщини, а це гайдук з мукачівського замку Мігай Балог, родом із села Великі Лучки.

Коли я намалював перші ескізи, показав їх скульптору Михайлові Ко-

лодку, котрий тоді робив чудові мініскульптурки. Річ у тім, що мені потрібен був скульптор, котрий міг би перенести мій ескіз у форму. На жаль, із Михайлом співпраця не склалася, він незабаром поїхав із країни. Але мої солдатиками таки знайшли

його в Будапешті. Вже пізніше, коли я зробив їх із київськими скульпторами, знайомий антиквар в Ужгороді виставив кілька примірників у своїй крамничці. А якось подзвонив і сказав, що всіх солдатиків купили – друзі Михайла їхали до нього в гості й придбали фігурки йому в подарунок».

Коли Ігор Броді задумав проєкт із бронзовими фігурками воїнів різних епох, він почав цікавитися також тим, чи хтось у світі їх зараз колекціонує. Під час подорожей Європою він звертав увагу, чи є в сувенірних та антикварних крамничках предмети такого роду, розпитува-

СОЛДАТИКИ ІГОРЯ БРОДІ:

як ужгородський архітектор поєднав мистецтво з історією

ти, чи діють у містах клуби колекціонерів солдатиків. Виявилось, що пандемія ковіду дуже негативно позначилася на цій сфері. Так, у Цюриху за час пандемії закрився найстаріший клуб колекціонерів військових фігурок, у Берліні до ковіду було 12 таких клубів, а зараз немає жодного. Ці клуби були осередком спілкування, обміну, продажу, знайомства з новинками. Нині ж усе перейшло в інтернет. В Україні колекціонерів фігурок теж вистачає, хоча повноцінного клубу вони не мають. Саме тому здається, що цією темою мало хто цікавиться.

«Наразі, на жаль, я не бачу великого інтересу до того, що роблю, – веде далі Ігор Броді. – Однак сподіваюся, що мої фігурки в майбутньому все ж знайдуть свою нішу і своїх поціновувачів. Наш край здавна був частиною великих європейських політичних подій. Такі фігурки, ставши колекційною

річчю, могли би розказати всьому світові про нашу історію. Та й ми могли би дізнатися більше, наші діти не були би невігласами, а знали би про те, що відбувалося колись на території, де вони живуть».

У березні 2022 року я почав малювати ескізи до нового епізоду в нашій історії – сучасної російської української війни. Замальовки є, робота триває. Але не знаю, чи зараз це актуально, адже мій проєкт задуманий, як протидія двох армій, тобто потрібно буде зробити й фігурки військових російської армії. Загалом у цій сфері не прийнято виготовляти фігурки солдатів сучасних воєн. Навіть фігурки, які

зображували би армії, що брали участь у Другій світовій війні, майже не виготовляються. Тому і я поки не поспішаю з тим, аби втілити в життя серію фігурок воїнів нашої війни. Колись до цього дійде справа».

Наразі Ігор Броді з ужгородським молодим скульптором Яном-Павлом Романом працюють над виготовленням серії фігурок, присвячених Першій світовій війні. За паном Ігорем – дослідження костюмів і зброї, виконання ескізів. Далі фахівець із 3D-моделювання має зробити об'ємну модель, а скульптор відлити її у бронзі. До грудня партія солдатиків-воєнків армії, що брали участь у зимовій Карпатській операції Першої світової війни, має бути готова й почне шукати своїх колекціонерів. Бронзові фігурки не будуть дешевими, коштуватимуть близько 700 – 750 грн кожна, однак задумані вони, в першу чергу, як мистецька річ, яка буде ілюструвати нашу історію і розносити відомості про неї по всьому світу.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ КАРТИНИ: «СТРАШНИЙ СУД» ІЗ ШЕЛЕСТІВСЬКОЇ ЦЕРКВИ

На території Закарпатського музею народної архітектури та побуту стоїть розкішна дерев'яна церква, яка була збудована ще 1777 року в селі Шелестові неподалік Мукачева (через що й зветься Шелестівською). У 1927 році її перевезли до Мукачева, а в 1974-му церква здійснила подорож вдруге – була перенесена до Ужгорода, де тоді розбудовувався музей під відкритим небом, скансен. У цій церкві нині зберігається ікона, яка неодмінно привертає увагу туристів, – «Страшний суд» невідомого автора. Саме про неї, як про одну з найцікавіших ікон музею, й розкажемо сьогодні в проєкті «Історія однієї картини».

Ця велика дерев'яна ікона не є автентичною частиною інтер'єру Шелестівської церкви – вона була привезена у 1977 році з Колочави. Хто написав її – невідомо, датування теж є приблизним, в межах XVIII століття. Доктор мистецтвознавства Михайло Приймич, котрий багато років вивчає історію іконопису на Закарпатті, каже, що зображення сцен Суду Божого здавна були чи не у всіх церквах краю. Розміщували їх, як правило, у бабинці – передній частині храму, біля входу. Таке розташування було не випадковим: виходячи з церкви, вірники наштовхувалися поглядом на часто моторошні сцени Страшного суду і йшли у світ з думкою про те, що всі їхні дії після смерті будуть зважені на вагах добродесності.

Загалом сцени Страшного суду зображуються у християнських церквах здавна. Найстарішим в Україні зображенням є фреска у притворі (бабинці) Кирилівської церкви у Києві, яку датують XII століттям. У Візантії такі сцени зображували в храмах ще з VIII століття. Щодо Закарпаття, то в нас мальовані композиції Страшного суду стали дуже популярними у XVII-XVIII століттях. Але, на жаль, сказати напевне, яка саме ікона є найстарішою, наразі дуже важко, оскільки вивченням цієї теми поки ніхто серйозно не займався, а більшість старих ікон у наших храмах є перемальованими.

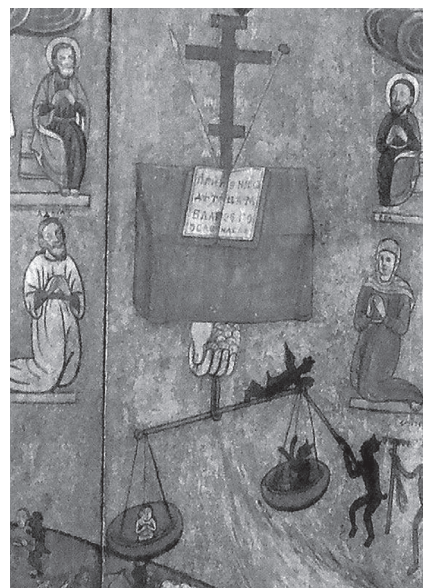
«Страшний суд» невідомого автора зі Шелестівської церкви цікавий передовсім своєю автентичністю, майстерністю виконання, гармонією кольорів та великою кількістю деталей. Розглядати її можна дуже довго, вичитуючи старослов'янські надписи та розгадуючи символи. Як пояснює мистецтвознавець Михайло Приймич, загалом ця робота відповідає традиційним українським схемам ікон зі зображенням Страшних судів, але трохи видозмінена. Цікавим додатковим елементом є зокрема центральна верхня частина, де в окремій рамці зображений Ісус Христос, котрий возсідє на веселці.

Веселка є важливим символом у християнстві, який бере початок від історії про Ноя. Це знак завіту між Богом і людиною, знак обіцянки, що Бог більше не нищитиме людей водою. Сидячи на веселці, Ісус склав руки у знак благословення. Разом із декоративною рамкою уся ця композиція більше нагадує ікони західного зразка, що відрізняє її від традиційної української схеми зображення.

Композиція «Страшного суду» має чітке горизонтальне розмежування образів. Зазвичай на самому верху ікон такого типу видно янголів, котрі за наказом Бога скручують небо у сувій (це символізує початок Страшного суду). У нашій іконі бачимо лише сувої без янголів – вони зображені рядком нижче. Під ними, обабіч Ісуса, стоять ліворуч Богоматір Марія (за нею знову-таки янголи), праворуч Іван Хреститель із янголами, хоча традиційно на іконах такого типу в одному ряді зображують Адама і Єву.

У наступному нижньому ряді зображені 12 апостолів, по 6 із обох боків. Розділяє їх зображення етимасії – престолу, підготовленого для другого пришестя Ісуса Христа. На престолі лежить розгорнута книга (це цікава деталь, адже зазвичай її зображують закритою). З престолу висувається рука, в долоні якої зібрані всі душі (знак того, що всі люди – в руках Божих). Вони потрапляють на ваги, які також тримає рука Бога. Тут душа зважується, тобто оцінюється хороше й погане вчинки, зроблені людиною за життя. Іконописець зобразив, як чорт заліз на одну з чаш,

намагаючись переверсити, інший чорт теж підтягує чашу до себе – тобто диявол бореться за душу людини, робить усе, щоб забрати її собі.

У традиційній іконописній схемі з обох боків цього престолу зображали рай і пекло, тобто наочне зображення того, що трапиться з душею, коли переважить одна з чаш ваг. Наш «Страшний суд» має іншу композицію. У ряді, котрий зображений під Марією та Іваном Хрестителем із янголами, обабіч престолу

ми бачимо ряд народів спасених і проклятих. Ліворуч бачимо народ спасений, який очолює Адам. Підписано, що це чин священницький, чин пустельницький і ченці.

З іншого боку за Євою стоїть Мойсей, котрий показує скрижалі зі заповідями Божими так званим народам проклятим. На нашій іконі вони підписані так: «Діть, жидове, на суд, і німці, і турки, і татаре». Усі надписи на цій роботі виконані церковнослов'янською мовою, однак із багатьма помилками, що, за словами мистецтвознавця Михайла Приймича, є дуже розповсюдженим явищем на іконах, виконаних місцевими іконописцями в XVII-XVIII століттях.

Найнижча частина «Страшного суду» зі Шелестівської церкви розділена на рай і пекло, але непропорційно. Рай зображений ліворуч, традиційно двері до нього відкриває ключем св. Петро, за яким бачимо праведників, котрі судом були визнані достойними вознестися на небо. В раї вже перебувають Богоматір із апостолами, а перед дверима до раю в діжках бачимо душі, очевидно, тих, хто чекає рішення.

Більшу ж частину нижнього ярусу ікони займають зображення грішників та гесни вогненної. Грішники на іконах із мотивом Страшного суду могли відрізнятися, часто в окремих селах їх змальовували з реальних людей. Якщо на фресках Кирилівської церкви в Києві серед грішників зображені лише чоловіки, то на колочавській іконі XVIII століття бачимо й жінок. Спершу зверніть увагу на композицію-триптих, що зображує процес сповіді та його результати. На верхньому малюнку людина сповідається перед священником, а чорт позаду нашіптує їй, аби не розповідала всього, аби утаїла свої гріхи. Під цим зображенням бачимо результат вибору людини. До тієї, котра щиро покалася в усіх гріхах, після смерті прийшли янголи, забирають через рот її праведну душу. А до тієї, яка не сповідалася правильно, прийшли по душу чорти. Мистецтвознавець Михайло Приймич зауважує, що цей малюнок є ще однією цікавинкою ікони, адже традиційно такі сюжетні композиції не зображувалися на іконах із темою Страшного суду.

Нижче цієї композиції бачимо сцену карання грішників. Кожен грішник підписаний, тож зрозуміло, що серед них є бездітна, прелюбодія, чарівниця, мельник (або малакі), коваль, біров, корчмарка й п'яниця. Бездітна жінка до цього переліку потрапила через те, що в християнстві вважається, що кожна жінка спасє свою душу шляхом народження дитини. Бездітна жінка вважалася грішницею, тож бачимо на іконі, як дві змії п'ють молоко з її грудей, які нікого не годували, а чорт забирає її душу.

Далі бачимо прелюбодіїв, котрі

пов'язані язиками (мабуть, навісміне художник зобразив їх без наявних ознак статі, тобто це можуть бути як жінка з чоловіком, так і дві жінки або два чоловіки).

Наступною бачимо чарівницю, котра вибльовує в посудину своє єство, повне чарів.

Далі зверніть увагу на чоловіка, котрого тягне донизу важке жорно, прив'язане до шиї. У деяких джерелах, зважаючи на жорно, цей образ розшифрований як мельник. Адаже млинарів не любили в селах, бо вони нібито обманювали людей, завжди мали гроші й добре заробляли (тобто якщо багатий – то обов'язково злодій). Однак мистецтвознавець Михайло Приймич вважає, що тут могло бути написано не мельник, а «малакі» – рукоблудник.

Коваль із важким ковадлом на шиї зображений серед грішників із тієї ж причини, що й мельник. Він був заможним, люди таких не любили, а ще сердилися, бо ковалі могли не-

якісно підкувати коня чи виконати іншу роботу.

Біровом у давні часи на Закарпатті називали старосту населеного пункту, котрий мав і повноваження судді, міг покарати. На іконі бачимо в руках бірова палички із зарізами, тобто такі палички, на яких біров висік, хто скільки має заплатити або хто скільки разів завинив. Може, й був десь староста, котрого любили люди, однак у Колочаві у XVIII столітті бірова одразу занесли до списку грішників, яким пряма дорога до пекла.

Допекла тоді селянам, мабуть, і корчмарка, яка не доливала, ошукувала, розбавляла алкоголь тощо. Біля неї на іконі зобразили п'яницю з кубком біля рота. А продовженням композиції є чорт, котрий несе людину, і підпис: «І несе мене (далі нерозбірливо)». Тобто скоїв якийсь із цих гріхів – і тебе чорт понесе прямісінько в гесну вогненну.

Геєна, місце вічних мук грішників, зображена тут у формі звіра,

який заковтує душі. На «вході» їх вітає кубком Люцифер, котрий сидить на тварині й тримає на колінах душу, що йому належить. На голові звіра зображений чорт, який дує в трубу, закликаючи до себе.

А над усім цим – композиція воскресіння, що зображує, як до останнього суду встають із могили мертві. Малюнки по колу навколо цієї сцени зображують, як звірі від-

дають тих, кого з'їли, а морські потвори – тих, кого проковтнули (тому й бачимо людей, котрі стирчать із паш тварин і риб). Класично в цій сцені зображують сімох янголів із трубами, але на колочавській іконі намалювали лише чотирьох.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ

У сучасному світі трудова діяльність підлітків викликає чимало суперечок і питань. З одного боку, робота допомагає дітям набути цінні навички, навчитися відповідальності та заробити власні гроші. З іншого боку, існує небезпека надмірної експлуатації неповнолітніх і ущемлення їхніх прав. Тож які можливості та обмеження існують для трудової діяльності неповнолітніх в Україні розглянемо нижче.

роботи без оформлення трудового договору та проходження медичного огляду.

Неповнолітні працівники у трудових правовідносинах прирівнюються у правах до повнолітніх, а в галузі охорони праці, робочого часу, відпусток та деяких інших умов праці

та робота у вихідні дні для неповнолітніх заборонені. Неповнолітні не можуть працювати на важких роботах і на роботах з шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах.

Необхідно зазначити, що трудова діяльність не-

відповідальність за свої дії, а також допомагає набути практичний досвід і вміння, які можуть згодитися в майбутньому.

Проте попри переваги, існують і ризики, пов'язані з трудовою діяльністю згаданої категорії працівників. Так, окремі недобросовісні роботодавці можуть намагатися використовувати дітей, не надаючи їм гідних умов праці та порушуючи їхні права. Робота може заважати навчанню, особливо якщо вона займає багато часу та сил.

Тому роботодавцям слід створювати такі умови, за яких юні працівники зможуть виконувати обов'язки без шкоди для свого здоров'я та освіти.

Для отримання додаткової інформації та консультації з питань трудової діяльності неповнолітніх можна звертатися до Управління інспекційної діяльності в Закарпатській області Західного міжрегіонального управління Держпраці.

користуються пільгами, встановленими законодавством України.

Так, робочий день для осіб віком від 14 до 16 років не може перевищувати 24 години на тиждень, а для тих, хто старше 16, але молодше 18 років – 36 годин на тиждень. Нічні зміни, понаднормові роботи

повнолітніх має певні переваги. Зокрема, робота дає підліткам можливість заробляти власні гроші та вчитися ними керувати, що в свою чергу є першим кроком до фінансової незалежності. Регулярна трудова діяльність сприяє формуванню дисципліни, вмінню планувати свій час і нести

БЛАГОДІЙНИЙ ТУРНІР ФК "МИНАЙ" НА ПІДТРИМКУ ТРЕТЬОЇ ШТУРМОВОЇ БРИГАДИ

відбудеться 10 серпня на стадіоні «Авангард»

Запрошуємо вболівальників зробити добру справу – допомогти військовим, які беруть наш спокій і щодня борються із ворогом.

КОЛИ: субота, 10 серпня.

ДЕ: стадіон «Авангард» Ужгородської міської ради.

О КОТРИЙ: 14:00.

Грайте, вболівайте і підтримуйте наших військових! Детальна інформація за тел.: +380 (99) 269 09 07 (Роман).

ЯК СЛУЖБА ЗАЙНЯТОСТІ ДОПОМАГАЄ ВЕТЕРАНАМ АДАПТУВАТИСЯ ДО МИРНОГО ЖИТТЯ

– інформує Ужгородська філія Закарпатського обласного центру зайнятості

ВАУЧЕРИ НА НАВЧАННЯ

Наразі є можливість підвищити кваліфікацію або здобути нову професію, яка користується попитом на українському ринку праці, отримавши безкоштовний ваучер (<http://surl.li/zwrldc>). Служба зайнятості має власні сучасні центри професійно-технічної освіти, які навчають слухачів за 95 робітничими професіями та 365 освітніми програмами.

Програми надання грантів реалізуються у межах урядового проекту eРобота.

Служба зайнятості супроводжує дві з них:

• "Власна справа" (<http://surl.li/uzryuv>) – ви можете отримати мікрогрант у розмірі від 50 до 250 тис. грн. Подати заявку на отримання гранту

разом із бізнес-планом можна через портал «Дія».

• Для учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та їх подружжя впроваджена окрема грантова програма для власного підприємництва, яка передбачає надання грантів до 1 млн грн.

ДОПОМОГА З БЕЗРОБІТТЯ ТА УСПІШНЕ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Ветерани також можуть звернутися до центрів зайнятості для отримання допомоги по безробіттю або працевлаштуванню. Розмір допомоги визначається індивідуально, але під час дії воєнного стану максимальна сума не може перевищувати розміру мінімальної зарплати, встановленої законодавством. Із 1 квітня 2024-го – це 8000 грн.

Інформація – із офіційного сайту Ужгородської міської ради

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міська рада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

- адміністратор – заробітна плата 12000 гривень – Супровід роботи реєстратури стоматології. Реєстр пацієнтів ведення документації розрахунок вартості наданих послуг.
- продавець-консультант – заробітна плата 15000 гривень – Продаж професійної косметики. Знання та застосування у діяльності: підготування товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення прилавкових вітрин; правила розшифрування артикулів, штрихового коду товару. правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.
- вчитель закладу загальної середньої освіти – заробітна плата 14000 гривень – Працювати вчителем англійської мови. Забезпечити навчання учнів згідно шкільних програм, засвоєння

ними програмового матеріалу, вести шкільну документацію тощо.

- підсобний робітник – заробітна плата 8000 гривень – Працювати різноробочим. Виконувати підсобні, господарські роботи на території ліцея, слідкувати за порядком, добросовісно ставитись до виконання покладених службових обов'язків, бути пильним, дотримуватись заходів особистої безпеки.

- водій автотранспортних засобів – заробітна плата 40000 гривень – Водій вантажного транспорту категорії "С" та "Е" (тент) міжнародні виїзди за кордон.

- кухар – заробітна плата 15000 гривень – Відповідно до посадових обов'язків кухара. Готувати страви та кулінарні вироби. Проводити процеси первинної кулінарної обробки сировини, здійснювати допоміжні роботи для приготування різних страв.

- економіст з бухгалтерського обліку та аналізу госпо-

дарської діяльності – заробітна плата 13014 гривень – Виконує роботу щодо здійснення бух. обліку на підприємстві, аналізу та контролю за станом і результатами господ. діяльності. Здійснює облік грошових коштів, які надходять, товарно-матеріальних цінностей, основних фондів і своєчасне відображення на відповідних бухгалтерських рахунках операцій, пов'язаних з їх рухом, а також облік витрат виробництва і обігу, виконання кошторисів витрат, реалізації продукції (виконання робіт та послуг), результатів господарсько-фінансової діяльності

- помічник вихователя – заробітна плата 8000 гривень – Помічник вихователя у середній та старшій групах, повинен забезпечувати належні санітарно-гігієнічні умови перебування дітей і запобігати травматизму. Допомога вихователям у проведенні занять, догляд за дітьми, дотримання санітарних вимог.

багатодітної сім'ї, видане у 2018 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Фоміна Ангеліна Валер'янівна (09.09.2009 р.н.).

- **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане у 2018 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Фомін Михайло Валер'янович (29.08.2010 р.н.).

- **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане у 2018 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Фоміна Мирослава Валер'янівна (06.06.2017 р.н.).

Колектив Інституту електронної фізики НАН України висловлює глибоке співчуття співробітниці Гондорчин Маргареті Василівні з приводу передчасної смерті **сина Михайла**.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 31 липня по 6 серпня ПІШЛИ З ЖИТТЯ 22 УЖГОРОДЦІВ:

- Панцо Стефан Іванович 1953 р.н.
- Цая Марія Василівна 1940 р.н.
- Красавіна Розалія Іванівна 1936 р.н.
- Бобульська Єлізавета Іванівна 1948 р.н.
- Данко Маріанна Михайлівна 1962 р.н.
- Мацко Іван Іванович 1948 р.н.
- Свеженцев Юрій Олегович 1957 р.н.
- Огір Сергій Федорович 1941 р.н.
- Інжигевська Наталія Станіславівна 1951 р.н.
- Калинчук Юрій Юрійович 1949 р.н.
- Перевозчиков Григорій Леонідович 1952 р.н.
- Аміт Владислав Іванович 1989 р.н.
- Лисицин Микола Григорович 1946 р.н.
- Ардо Георгій Йосифович 1952 р.н.
- Павленко Спиридон Костянтинович 1953 р.н.
- Крижанівська Жанна Василівна 1971 р.н.
- Дору Іван Іванович 1977 р.н.
- Павська Катерина Стахівна 1960 р.н.
- Арішака Анатолій Миколайович 1946 р.н.
- Жменяк Домінік Михайлович 1936 р.н.
- Нічпорок Раїса Іванівна 1937 р.н.
- Шестерак Микола Миколайович 1970 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ОГОЛОШЕННЯ

- **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Свідоцтво про право власності на житло, видане 23.07.1997 р. Виконавчим комітетом Ужгородської міської ради народних депутатів на квартиру, що знаходиться за адресою: м. Ужгород, вул. Грушевського, б. 67, кв.4; яка дійсно належить на праві приватної, спільної, сумісної власності гр. Фенчак Мігалю Деметровичу, дружині Фенчак Майї Володимирівні, дочці Вароді Ельвірі Михайлівні; Свідоцтво видане згідно рішення № 1.11 від 23 липня 1997 р.
- **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з

ГОРОСКОП

ОВЕН

Аби не довелось носитися скрізь і всюди, робіть те, що відкладати більше не можна. Людям із нестійким характером краще звернутися по допомогу.

ТЕЛЕЦЬ

Емоції будуть під контролем, що дозволить вам не розкиснути у потрібний момент. Приділіть час роздумам про ті стосунки, які маєте, про їх місце і роль у вашому житті.

БЛИЗНЯТА

Більшість із ваших планів будуть реалізовані саме цього тижня. У стосунках стримуйте свою ревниву натуру, можливі конфлікти вдома, на роботі та з друзями через зайву недовірливість і підозрливість.

РАК

Буде багато руху та виплеску енергії, але цілі неясні. Через це страждає робота і справи, до яких беретеся. Сядьте і спокійно обдумайте, що вам потрібно, яку саме мету переслідуйте і чого хочете досягти.

ЛЕВ

Чудовий тиждень. Не бійтеся здійснювати те, що хочете. Навіть як щось не йде на лад, – не страшно. Пам'ятайте: все, що робиться, – на краще.

ДІВА

Всі питання, найімовірніше, вирішаться з вигодою для вас. Ваші приховані здібності дозволять не втратити того, що вже маєте, і придбати те, що ви обов'язково повинні мати. Не купуйте дешевих речей.

ТЕРЕЗИ

Ставте реальні цілі – тоді не доведеться згодом рвати на собі волосся від розчарування. Знайдете справжніх однодумців і нових друзів, а робота потішить підвищенням зарплати або посади.

СКОРПІОН

Тиждень сприяє фінансовому збагаченню. Все, до чого візьметесь, принесе хоч невеликий, але стабільний дохід. Такі сюрпризи потішать і вас, і ваших близьких. На вихідні заплануйте поїздку десь за місто – це зніме стрес і втоми.

СТРІЛЕЦЬ

Безліч дрібних справ і розбіжностей. Проблема в тому, що ви матимете масу ідей та планів, але взятися відразу до всього не вдасться, тож доведеться робити серйозний вибір.

КОЗОРІГ

Гарний тиждень для людей цілеспрямованих, працелюбних і вольових. Можете сміливо братися до будь-якої роботи. Близькі люди потребуватимуть вашої підтримки – не відмовляйте.

ВОДОЛІЙ

Не квапте подій – і ваше терпіння буде винагороджене. Зможете використати вміння розуміти почуття і думки інших для отримання вигоди.

РИБИ

Тиждень матиме мелодраматичний відтінок. Можливі труднощі у стосунках із близькими, сварки, розриви, скандали. Вам буде важко на душі, але не слід піддаватися смутку. Тримайте себе в руках.

АНЕКДОТИ

У дитинстві я мріяв мати якусь суперсилу. Мрії збуваються – тепер я можу передчувати магнітні бурі, зміни атмосферного тиску, дощі та будь-які інші примхи погоди.

• • •
Вагітна дружина каже ввечері чоловікові:

– Вкради мені шашлик.

– Зараз піду й куплю.

– Я хочу крадений...

• • •
– Дівчино, у вашому серці є вільне місце для мене?

– Так. Вам який ряд?

• • •
– Шановний дяволе, це чудова угода, приємно мати з вами справу.

– Яюсь ти це без душі сказав...

• • •
Не такий страшний Ніцше, як той, хто його прочитав.

• • •
Якщо ви впали в яму і вас у ту ж секун-

ду назвали «поцем» – ви впали в оркестрову яму.

• • •
А от чоловіки ніколи не загрожують дружинам піти до тата.

• • •
Відвідувач кафе попросив склянку чаю.

– Вам чорного чи зеленого? – Запитує офіціант.

– Мені все одно, я дальтонік.

• • •
Яким же було здивування кобили, коли баба впала з воза, а легше не стало.

• • •
Мій лікар сказав, що ранкова пробіжка додасть мені роки життя.

І справді, після пробіжки я почувся на 10 років старшим.

• • •
Брифінг Укрпошти:

– А як ви листи доправляєте?

– Листоноша носить.

– Я маю на увазі – з міста до міста?

– Листоноша носить.

НАЙКРАЩИЙ ПРОДУКТ ДЛЯ ДОВГОЛІТТЯ: уповільнює старіння, запобігає хворобам мозку

Учені провели дослідження і назвали найкорисніший напій для літніх людей. Це молоко. Науковці довели, що регулярне вживання продукту здатне активувати роботу мозку, покращує когнітивні функції, а також сповільнює процеси старіння. Розповідаємо, чому треба регулярно пити молоко, особливо людям похилого віку, яка його користь, а кому вживати не слід.

ЯКА КОРИСТЬ МОЛОКА ДЛЯ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ

Науковці провели дослідження, зібравши шістдесят осіб похилого віку, щоб довести користь молока для мозку. Учасників експерименту розділили на дві групи. Перша повинна була пити молоко кожного дня, друга – за бажанням. Після експерименту всім учасникам провели сканування головного мозку, яке показало, що ті, хто пив молоко щодня, мали найвищу мозкову активність.

Вчені встановили, що з молока під дією кишкових бактерій утворюється глутатіон – речовина, яка сприяє гальмуванню вікових змін та запобігає захворюванням головного мозку. Тому, якщо підтримувати досить високу концентрацію глутатіону у своєму організмі, можна домогтися підвищення розумової активності, нівелювати ризики втрати пам'яті та захворювань на деменцію і хворобу Альцгеймера.

ЯКА ЩЕ КОРИСТЬ МОЛОКА ДЛЯ ЛЮДИНИ

Зміцнює кістки. За рахунок вмісту кальцію, вітаміну D, фосфору й білку молоко зміцнює зуби, кістки, нігті та волосся, запобігаючи їхній крихкості. Також дослідження вчених на цю тему показали,

що продукт здатен зменшувати запальні процеси в організмі.

Контроль ваги. Якщо є потреба схуднення, то молоко стане прекрасним помічником у цьому процесі. За рахунок вмісту білка, продукт здатен наситити організм, не викликаючи збільшення ваги. Якщо включити молоко до щоденного раціону, можна значно швидше спалити жирову тканину, не втрачаючи м'язової маси.

Зміцнює серце. Молоко містить калій, якщо регулярно вживати цей продукт, можна знизити ризик інсульту, унормувати кров'яний тиск і покращити еластичність судин.

Знижує ризики деменції. Вчені провели дослідження у 2021 році й довели, що молоко позитивно впливає на когнітивні функції літніх людей, нівелюючи старечі хвороби мозку.

Підтримує імунітет. Молоко містить вітаміни групи B, A та рибофлавін, які покращують захисні функції організму від вірусних захворювань та різноманітних запалень.

Зміцнює нервову систему та покращує настрій. За рахунок вмісту амінокислот, молочні продукти здатні покращувати роботу нервової системи, захищаючи від стресу та перенапруження. Тому лікарі рекомендують перед сном випивати склянку молока, щоб заспокоїтися і швидше заснути.

КОМУ НЕ МОЖНА ПИТИ МОЛОКО: ЯКА ЙОГО ШКОДА

Якщо є непереносимість лактози, тоді молоко та інші молочні продукти вживати не можна. На сьогодні ця властивість є у 5-10% європейців. А в країнах Східної Азії, Південної Америки та Африки на непереносимість лактози можуть страждати до 80% населення. Непереносимість молочних продуктів частіше за все проявляється через діарею, здуття живота, блювоту, спазми та біль у шлунку.

ТАКОЖ НЕ СЛІД ПИТИ МОЛОКО У НАСТУПНИХ ВИПАДКАХ:

Якщо є непереносимість козеїну – білка, який, потрапляючи у кров, може спровокувати захворювання на діабет I типу.

Якщо є порушення метаболізму галактози, яка утворюється під час розщеплення молочних цукрів.

Якщо є спадкове захворювання – галактоземія. У такому випадку споживання молока може спровокувати появу катаракти й артриту.

Якщо є будь-які інфекційні захворювання в активній фазі.

Якщо є схильність до атеросклерозу за порушення метаболізму амінокислот.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678 у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1050 екз. Замовлення № 1626.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.